

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ :

Ἐξωτερικοῦ :

Ἐτησίᾳ . . . δρ. 3,— Ἐτησίᾳ . . . φρ. 10,—
Ἐξαμηνίῳ . . . " 4,50 Ἐξαμηνίῳ . . . " 5,50
Τριμηνίῳ . . . " 2,50 Τριμηνίῳ . . . " 3,—

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Λ. 20

Διὰ τῶν Πρακτόρων, Ἐσωτερ. λ. 10. Ἐξωτερ. λ. 15
Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, Α' καὶ Β' περιόδου
τιμῶνται ἑκάστων λεπ. 25

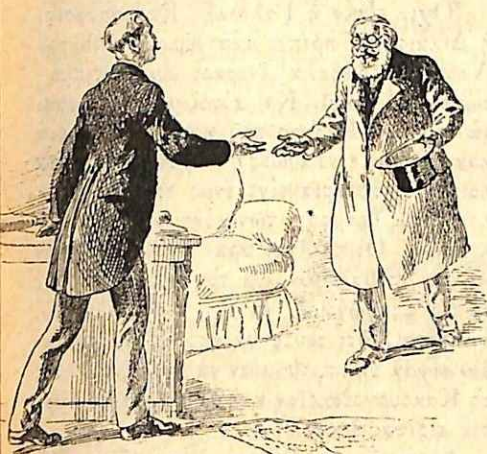
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 33, παρὰ τὸ Βαρθάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 21ος

Ἐν Ἀθήναις, 25 Ἰανουαρίου 1914

Ἔτος 36ον.—Ἀριθ. 8

« Ἄ! Λεγίστ, παλὴ μου φίλε... »
(Σελ. 61, στ. α'.)

ΕΡΒΕΛΙΝ ΚΑΤΑ ΠΛΟΚ

ΑΣΤΙΝΟΜΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 56)

Ὁ Ἐρβελὶν ἀνεχώρησεν ἐνθουσιασμένος. Αὐτὴ τῇ φορᾷ τοῦλάχιστον ἔτριβε τὰ χέρια του.

Ἄλλοίμονο! Ὁ Ἐρβελὶν δὲν εἶχεν ἔλθῃ ἀκόμη, ὅταν στῆς τέσσαρες, μίαν ὥραν πρὸ τῆς συμφωνημένης, ὁ θυρωρὸς τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας ἀνήγγειλε :

— Ὁ κ. Λεγίστ, βουλευτής.

Ὁ κ. Λαρόζ ἐσηκώθη ζωηρὰ καὶ ἐπροχώρησε, τείνων καὶ τὰ δύο του χέρια, πρὸς τὸν ἐπισκέπτην του.

— Ἄ! Λεγίστ, παλὴ μου φίλε, πόσο σπάνιος εἶσαι! Καὶ ὅμως σ' ἐπερίμενα, ἤμουν προειδοποιημένος γιὰ τὴν ἐπίσκεψί σου.

— Ναί, ὁ προστατευόμενός μου, ὁ Ἐρβελὶν, μοῦ εἶπε, ὅτι σὲ εἶδε σήμερ' αὖτὸ πρωί.

— Κάθου, φίλε μου, νὰ τὰ ποῦμε. Ἐσύ, βλέπω, δὲν γερνᾷς, εἶσαι πάντοτε νέος, ἂν καὶ λευκὸς πρὸ πολλοῦ. Πόσον καιρὸ ἔχω νὰ σὲ ἰδῶ! Τελευταία φορὰ ἰδοθήκαμε, νομίζω, στοῦ φίλου μας Πασιάν, τοῦ γεροστρατοῦ. Θυμᾷσαι τὴν φαίδρῃ, τὴν ἀλησμόνητην ἐκείνη βραδυὰ;

— Ναί, ναί . . . ἀμυδρά, ἀγαπητέ μου, γιὰτὶ ἡ μνήμη μου ἔχει ἐξασθενήσει πολὺ τελευταίως. Θυμῶμαι ἀκόμη τὰ πρόσφατα γεγονότα· τὰ ἀπομακρυσμένα ὅμως μοῦ εἶνε ἀμυδρά, ἀμυδρότατα.

— Σ' αὐτὴ τὴν ἡλικίᾳ πρέπει νὰ τὸ παίρνῃ κανεὶς ἀπόφασι, ἀγαπητέ μου Λεγίστ. Ἐρχεσαι νὰ μοῦ μιλήσῃς γιὰ τὸν νεαρό σου συμπατριώτη, δὲν εἶνε ἔτσι;

— Ἀκριβῶς, γιὰ τὸν Ἐρβελὶν.

— Ἀλήθεια, ἐνδιαφέρεσαι πολὺ γιὰ τὸν διορισμό του, τὸ βλέπω. Ἀρσέ με ὅμως νὰ σοῦ πῶ καὶ ἐγὼ καθαρὰ τὴν ἰδέα μου, τὴν ἐντύπωσί μου ἀπ' αὐτὸ τὸ παιδί.

— Παρκαλιῶ!

— Δὲν φαντάζομαι τὸν προστατευόμενόν σου καλὰ προικισμένο γιὰ νὰ κέρη τὸν ἀστυνομικὸ καὶ ἀμυδρόλλω, ἂν θὰ εὐδοκίμησῃ 'στὸ ἐπάγγελμαί μας.

Μιὰ φορὰ θέλησε ν' ἀνακατωθῇ καὶ αὐτός, 'στὴν ὑπόθεσι Πλόκ, καὶ ἔκαμε μιὰ ὥρα καὶ γκάφφα.

— Ἐχεῖς δίκιο, ἀλλὰ—μεταξὺ μας, ἀγαπητέ μου Λαρόζ, μποροῦμε νὰ ποῦμε μερικὰς ἀλήθειες—καὶ ποῖος δὲν κάνει λάθῃ;

Ὁ διευθυντὴς ἄρχισε νὰ γελά εἰλικρινῶς.

— Πραγματικῶς, εἶπε, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος . . .

— Σὲ βεβαιῶ, δὲν θὰ τὸ μετανόησῃς, ἂν προσλάβῃς τὸν Ἐρβελὶν. Εἶνε νέος εὐφυής, ἀγγίχνους, ἐνεργητικὸς, ἐπιτήδειος καὶ πῶς πονηρὸς ἀπ' ὅσον τὸν νομίζεις. Θὰ ἐξασκηθῇ γρήγορα καὶ σὲ λίγο θὰ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ καλλί-

τερα λαγωνικά σας. Θὰ σᾶς χρησιμεύσῃ πολὺ!

— Ἀχ! ἂν μποροῦσε νὰ μᾶς πιάσῃ τοὺς Πλόκ, ποῦ, τρεῖς μῆνες τώρα μᾶς γλυστοῦν ἀπ' τὰ χέρια.

— Σοῦ λέω, Λαρόζ, ὅτι θὰ τὸ κέρη. Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ θυρωρὸς εἰσήλθε 'στὸ γραφεῖο καὶ μὲ ὕψος ἡλιθίου ἀνήγγειλε:

— Ὁ κ. Λεγίστ, βουλευτής!

Ὁ διευθυντὴς καὶ ὁ βουλευτὴς ἐκυτάχθησαν ἐκπληκτοί.

— Πῶς εἶπες; ἐρώτησεν ὁ κ. Λαρόζ.

— Ὁ κ. Λεγίστ, βουλευτής, ζητεῖ νὰ ἰδῇ τὸν κ. διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας.

— Καλὰ εἶχα ἀκούσει. Μὰ τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ἀστεϊότης, θυρωρέ; Ἰδοὺ ὁ Λεγίστ!

Ὁ θυρωρὸς ἐν ἀμυχανίᾳ ἐτραύλισε :

« Συνέχες τελείως τοὺς δύο Λεγίστ... » (Σελ. 62, στ. α'.)

— Μάλιστα, το είπα στον Άλλον, μὰ δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τίποτε! Τὸ βλέπω καλὰ, ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς εἶνε ἐδῶ, μὰ... εἶνε καὶ στὴν αἴθουσα τῆς ἀναρχοῦς!

— Ἀ! νὰ τὸ παρὰδοξῶ, ἀγαπητέ μου φίλε, εἶσαι ἐδῶ κοντὰ μου καὶ εἶσαι συγχρόνως κ' ἄλλου! Δὲν τὸ ἤξευρα, ὅτι ὁ κ. Λεγίστ' ἔχει τὸ χάρισμα νὰ εἶνε «πανταχοῦ παρών», ἔκαμε ὁ κ. Λαρόζ γελῶν.

— Οὐτε ὁ κ. Λεγίστ' τὸ ἤξευρε, ἀπῆν-
τησε γελῶν καὶ ὁ βουλευτὴς. Πες λοι-
πὸν νὰ ἔλθῃ ὁ σωσίας μου! ἀξίζει τὸν κόπο.

Μόλις ὁ θυρωρὸς εἰσήγαγε τὸν δευτε-
ρον κ. Λεγίστ', παρέστη σὲ θέαμα πρωτο-
φανές.

Τὸν ἔνα κοντὰ στὸν ἄλλον, συνέχισες
τελείως τοὺς δύο Λεγίστ'. Ἀλλ' ὁ δευτε-
ρος ἐκύτταξε τὸν πρῶτον σὰν χαμένος.

Ἡ κατάπληξις αὐτῆ διήρκεσε μερικὰ
δευτερόλεπτα. Κανείς ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἀν-
δρας δὲν ἐδῶξε λέξι.

Ἀφ' ὧν ὁ νεοελλῶν, κατακόκκινος ἀπὸ
θυμὸ, ἀνεφώνησε:

— Ἀγαπητέ μου Λαρόζ, διάταξε νὰ
συλλάβουν αὐτὸν τὸν ἀναιδῆ!

Ἀλλ' ὁ πρῶτος Λεγίστ' ἐπενέθη.

— Ἀγαπητέ μου Λαρόζ, εἶπε, θὰ μπο-
ροῦσα κ' ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ τὸ ἴδιο καὶ θὰ
σ' ἐφέρναμε ἴσως σὲ ἀμνηχανία. Προτιμῶ
ὅμως νὰ διαφωτίσω τὸ μυστήριον.

Καὶ διαμιάς ἀνέβησεν τὴν περρούκα του,
τὰ φρύδια του, τὴν λευκὴ του γενειάδα καὶ
τὰ κίτρινα ματογυῶλια του.

— ὦ! ἔκαμν ὁ διευθυντής.

— Ὁ Ἐρβελίν! ἀνεφώνησεν ὁ πραγμα-
τικὸς κ. Λεγίστ'.

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος, κύριε βουλευτά, καὶ
σὰς ἐπερίμενα ἀνυπομόνως γιὰ νὰ συνη-
γορήσῃς γιὰ μένα στὸν κ. διευθυντὴν καὶ
γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃς νὰ μὲ συγχω-
ρήσῃ γιὰ τὸ ἀθῶδ' μου αὐτὸ μασικάρευμα.
Ἀλλὰ τὸ εἶχα καὶ μὲν, νὰ νομίζῃ ὁ κ.
διευθυντής, ὅπως μοῦ εἶπε σήμερον τὸ
πρωί, ὅτι δὲν ἔχω κανένα ἀπὸ τὰ προ-
σόντα τ' ἀπαιτούμενα γιὰ ἕναν ἀστυνομικό.
Καὶ θέλησα ν' ἀποδείξω, ὅτι εἶμαι μῆμος
ἀρκετὰ ἐπιτηδεύων, ὥστε ν' ἀπατηθῇ καὶ
ὁ κ. διευθυντής ὁ ἴδιος. Τὰ ἄλλα θὰ ἔλ-
θουν μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὴν πεῖρα.

Ὁ κ. Λαρόζ προσπάθησε νὰ φανῇ δυ-
σαρεστημένος, ἀλλ' ἡ φάρσα τοῦ φάνηκε
τόσο ἀστεία, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ
τὰ γέλια.

Εἶχε ἀποπλησθῇ.

— Ἀ! εἶπε, τέλεια! Φυλάξου, Λε-
γίστ'! Νὰ ἕνας κατεργάρης ἐπικίνδυνος
γιὰ σένα! Καὶ γιὰ νὰ τὸν κρατήσω καλ-
λύτερα, θὰ υπογράψω τὸν διορισμὸ του
ἀπόψε μάλιστα.

— ὦ! σὰς εὐχαριστῶ, κύριε διευθυ-
ντά, εἶπεν ὁ Ἐρβελίν ἀκτινοβολῶν ἀπὸ
χαρᾶν.

(Ἐπεται συνέχεια)
(R. Lightone) ΜΑΡΙΑ ΘΑΛΕΡΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ' ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΟΡΚΟΙ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΛΙΝ αὐτὸν τὸν
μῆνα μ' ἔχουν ἔ-
νορκον. Κάθε πρωὶ
εἶμαι υποχρεωμέ-
νος νὰ πηγαίνω εἰς
τὸ Κακουργοδι-
κειὸν καὶ, ὅσκις
κληρώνομαι, νὰ
δικάζω μαζί μὲ ἄλλους ἐνδεκα συναδέλ-
φους μου. Διότι, καθὼς θὰ ἔτυχε νὰκού-
ρετε, δώδεκα πολῖται ἀποτελοῦν αὐτὸ τὸ
λεγόμενον **δικαστήριον τῶν ἐνόρκων** ἢ
ὀρκωτόν, εἰς κάθε δίκην τοῦ κακουργο-
δικείου. Καὶ οἱ δώδεκα αὐτοὶ κληρώνον-
ται κάθε φορὰν μεταξὺ τῶν τριάντα, οἱ
ὅποιοι πρέπει ἀφέντως νὰ εἶνε παρόντες,
διὰ νὰ γίνῃ δίκη. Ἐνας νὰ λείπῃ, δίκη
δὲν γίνεται. Διὰ τοῦτο ἡ Εἰσαγγελία, κά-
θε μῆνα, διορίζει διὰ κληρώσεως, ἐκ τοῦ
καταλόγου τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα πο-
λιτῶν, τριάντα τακτικούς ἐνόρκους καὶ
ἄλλους εἴκοσι ἀναπληρωματικούς. Ὅλοι
αὐτοὶ πρέπει νὰ δίδουν τὸ παρὼν, εἰς τὸ
δικαστήριον. Ἀν τύχῃ νὰπουσιάζῃ, ἕνεκα
ἀσθενείας ἢ ἄλλου λόγου, κανένας ἀπὸ
τοὺς τακτικούς, ἀντικαθίσταται δι' ἀνα-
πληρωματικόν. Καὶ ἀποτελεῖται ὁ ἀπαι-
τούμενος ἀριθμὸς τῶν τριάντα παρόν-
των, ἐκ τῶν ὁποίων, ὡς εἴπαμεν, κλη-
ρώνονται οἱ δώδεκα ποὺ θὰ δικάζουν τὸν
κατηγορούμενον.

Σημειώσατε καὶ τοῦτο: Ἐφ' ὅσον κλη-
ρώνονται οἱ ἐνόρκοι, ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔχει
τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαίρῃ, ἢ ἄλλως τὸ-
σους καὶ ὁ κατηγορούμενος. Καὶ ξεύρετε
διατ': Διότι, —ἐπρονόησεν ὁ νόμος, — ἕ-
νας ἐνόρκος εἰμφορεῖ νὰ δικάζεται φιλι-
κῶς πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἢ καὶ ἐχθρι-
κῶς. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸν ἐ-
ξαίρει ὁ Εἰσαγγελεὺς, εἰς τὴν δευτέραν
τὸν ἐξαίρει ὁ κατηγορούμενος. Ἀλλ' αὐτὸ
σπανιώτατα συμβαίνει. Σήμερον ἐξαίρου-
νται ἀπὸ τὸν Εἰσαγγελεῖα ἡ τὸν κατηγο-
ρούμενον μόνον ὅσοι ἐνόρκοι τοὺς παρακα-
λοῦν θερμῶς... διὰ νὰ μὴ χάνουν τὴν ἡ-
μέραν τῶν εἰς τὸ δικαστήριον. Μὲ ἄλλους
λόγους εἶνε ἕνα ρουσφέτι. Κ' ἐγὼ καμ-
μίαν φορὰν, ὅταν εἶνε ἡμέρα τοῦ φύλλου,
παρακαλῶ καὶ μ' ἐξαίρου. Ἀλλὰ πηγαί-
νω τακτικά. Διότι εἶνε μία **υποχρέωσις**
τοῦ πολίτου νὰ ὑπηρετῇ ὡς ἐνόρκος ὅταν
διορίζεται. Ἀν ἀρνηθῇ, ἂν ἀπουσιάσῃ, ἀδι-
καιολογητῶς, τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον
βαρὺ.

Καὶ δὲν εἶνε μόνον ὁ φόβος τῆς τιμω-
ρίας, ποὺ ἀναγκάζει τοὺς ἐνόρκους νὰ
εἶνε τακτικοί, — τιμωρίας ἄλλως τε, ἡ ὁ-
ποια σπανιώτατα ἢ οὐδέποτε ἐπιβάλλεται.
Εἶνε προπάντων ἡ συνείδησις τοῦ καθή-
κοντος. Οἱ ἐνόρκοι εἶνε ἐκλεκτοὶ καὶ ἄ-

νεπτυγμένοι πολῖται, ἔχοντες συνείδησιν
τῶν καθηκόντων τῶν. Ὅλοι δὲ γνωρίζουν,
ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ πολιτισμένη ἀνθρω-
πότης τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐλευθερίαν, ἐ-
δέησε νὰ γίνῃ ὁλόκληρος Γαλλικὴ Ἑπα-
νάστασις καὶ νὰ χυθῶν αἱμάτων ποταμοί...
Διότι ἀπὸ τότε καθιερώθησαν τὰ ὀρκωτά
ἢ λαϊκὰ δικαστήρια, ἀπὸ τότε οἱ πολῖ-
ται δικάζουν τοὺς πολῖτας ποὺ κατηγο-
ροῦνται διὰ κακουργημα. Ἀλλοτε τοὺς
ἐδίκαζαν οἱ τακτικοὶ δικασταί. Οἱ δὲ τα-
κτικοὶ δικασταί, ἐξηρημένοι τότε ἀπὸ
τὸν Βασιλέα, ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀπὸ
τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Ὀλιγαρχίας, ἢ καὶ
προσηλωμένοι ὑπερβολικὰ εἰς τὸν νόμον,
ἐμεροληπτοῦσαν καὶ ἔκριναν ἀδίκως, προ-
πάντων εἰς τὰ πολιτικά ἐγκλήματα.

Ὅχι, εἶπεν ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάστασις,
ἡ Δικαιοσύνη πρέπει ν' ἀπονέμεται ὑπὸ τοῦ
Λαοῦ. Οἱ δώδεκα ἐνόρκοι εἶνε ἀντιπρό-
σωποι τοῦ λαοῦ. Καὶ αὐτοὶ μόνον πρέπει
νὰ κρίνουν, ἂν ἕνας ποὺ κατηγορεῖται διὰ
κακουργημα εἶνε ἀθῶος ἢ ἐνοχός. Τὰ ὀρκωτά
λοιπὸν δικαστήρια εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐ-
λευθέρους θεσμοὺς τῶν ἐννομιμμένων πο-
λιτειῶν. Οἱ πολῖται ἄρα ἔχουν καθήκον
νὰ τὸν ὑποβάλουν, νὰ τὸν προστατεύουν,
νὰ τὸν ἐξυψώσουν, νὰ τὸν διατηροῦν. Κ'
ἐννοεῖται, ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἀδύνατον, ἂν
δὲν εἶχαν τὴν προθυμίαν νὰ πηγαίνουν εἰς
τὸ Κακουργοδικεῖον καὶ νὰ λαμβάνουν μέ-
ρος εἰς τὰς δίκας.

Αὐτὰ σὰς τὰ λέγω, διότι αὔριον θὰ
γίνετε πολῖται καὶ πρέπει νὰ τὰ γνωρί-
ζετε. Πολλοὶ σήμερον δυσφοροῦν, γρινιά-
ζουν ὅταν τοὺς καλοῦν ὡς ἐνόρκους, καὶ
μερικοὶ βάζουν μέσα εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν,
νὰ σβύνωνται ἀπὸ τὸν κατάλογον, ἐνῷ ἔ-
χουν τὰ προσόντα, διὰ νὰ μὴ διορίζωνται
ποτέ. Αὐτοὶ δὲν εἶνε καλοὶ πολῖται. Φαν-
τασθῆτε τί θὰ ἐγίνετο ἂν, προφασίζμενοι
ὅλοι τὰς ἐργασίας τῶν, ἔκαμναν τὸ ἴδιον!
Ἡ πολιτεία θὰ ἠναγκάζετο νὰ τροποποι-
ήσῃ τὸν θεσμὸν καὶ νὰ τὸν κάμῃ ὅπως
ἦτο πρίν. Καὶ ξεύρετε πῶς ἦτο πρίν; Οἱ
ἐνόρκοι, ἀγαπητοί μου, διορίζοντο δι' ἐξ
μῆνας μὲ μισθόν, καὶ σχεδὸν κανὲν ποσὸν
δὲν ἀπαιτεῖτο. Ἦτο λοιπὸν ἕνα ρουσφέτι.
Ἡ πολιτικὴ διώριζεν ἐνόρκους τοὺς χει-
ροτέρους συνήθως τοῦ κόμματος, ἀμαθείς
ἀνθρώπους καὶ χωρὶς συνείδησιν, οἱ ὅποιοι
ἔχον μόνον νὰ κρίνουν δὲν ἦσαν εἰς θέσιν.
Ἀλλὰ κ' ἐδωροδοκοῦντο προθύμως. Σήμε-
ρον ὁ νόμος ἀπαιτεῖ προσόντα. Ὁ ἐνόρκος
πρέπει νὰ ἔχῃ περιουσίαν ἄνω τῶν τρι-
άντα χιλιάδων δραχμῶν, ἢ δίπλωμα συγ-
γρᾶφῆς, δημοσιογράφου κτλ. Καὶ ὑπο-
χρεοῦται νὰ ὑπηρετῇ, ἐπὶ ἕνα μῆνα κάθε
δύο ἢ τρία ἔτη, δωρεάν. Οὕτω τὰ καλ-
λύτερα μέλη τῆς κοινωνίας γίνονται ἐνόρ-
κοι: δικηγόροι, ἱατροί, καθηγηταί, ἔμπο-
ροι, βιομήχανοι, ἀνθρώποι ἀνεπτυγμένοι,
φωτισμένοι, ἱκανοὶ νὰ κρίνουν καὶ ἀνότε-
ροι πάσης ὑπονοίας.

Τέτοιοι ἐκλεκτοὶ πολῖται θὰ εἴθε καὶ
σεῖς μεθ' αὐτοῦ. Καὶ ὅταν ἡ πολιτεία θὰ
ζητῇ τὴν συνδρομήν σας διὰ τὴν ἀπονο-
μὴν τῆς δικαιοσύνης, ἐρείτετε νὰ τὴν
προσφέρετε προθύμως.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΜΟΙΡΕΣ

Γιὰ ἰδέε τῆς Τύχης ὄρισμοί,
τῆς Μοίρας τὰ γραμμένα!
Μόλις γεννιέται ὁ ἄνθρωπος
κ' ἔχουν αὐτὰ γραφῇ
Καὶ τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς
τὰ φύλλα ἕνα-ἕνα
Φυλλομετρῶ διαδάζοντας
τ' ἀράχινον χαρτί!

Σεμνὴ θεά, στὸ χέρι τῆς
σὲ παίρνει ἡ Ἀθώοτης
Καὶ σὲ στολίζει στοργικὰ
μὲ χάρι θρόσσερή,
Σφιχτοκρατῶντας σε μικρὸν
στὸν πρῶτον ἀνθὸ τῆς νιότης
Κ' εἶνε γιὰ σένα ἡ ζωὴ
μιά συμφωνία ἱερή.

Βαρειὰ ἀρματώθηκες, καλὸς
κ' ὠραίος στρατιώτης
Καὶ γιγαντώνεται ἡ ψυχὴ,
θεριεύει σου ἡ καρδιά.
Σ' ἀποζητᾷ ἡ Πατρίδα σου
θῦμα γιὰ τὸ βωμὸ τῆς
Καὶ φρενιασμένος ρίχνεσαι
στὴ μάχῃ, στὴ φωτιά.

Τώρα πελάγῃ δὲν ψιφᾷς,
φωτιές δὲν συλλογιέσαι,
Ἀκράτητος ὁ πόθος σου
σὲ φέρνει μακριὰ,
Ἡ Δόξα τώρα σὲ ὀδηγεῖ
καὶ πλέον δὲν κρατιέσαι
Τοὺς φίλους τοὺς ἀπαρτάς,
ἀφίνας ἔς ὅλους γειά.

Κι' ὁ Πλοῦτος μὲ τὴ λάμπη του
καὶ τὴ χρυσὴ θωριά του
Σὲ βασανίζει ἀδιάκοπα
καὶ σὺ τὸν λαχταρᾷς
Καὶ πότε σοῦ ψευτογελά
μὲ τὰ ψευτόνειρά του,
Μὰ μήτ' ἐκεῖ δὲν βρίσκονται
σημάδια τῆς χαρᾶς.

Ἡ Τέχνη ἢ θεοὶ ἂν σ' ἀγαπᾷ,
κοντὰ τῆς σὲ τραδάει
Καὶ σὺ κοντὰ τῆς ἐξάσας
τὸν κόσμον ὅλο μὲ μιὰς.
Κι' ἀπὸ τοῦ κόσμου τῇ βοῇ
ἐσὺ περνώντας πλάι,
Θὰ χτίσῃς τοὺς παράδεισους
στὴ μέσῃ τῆς ἐριμίας.

Ὡ Καλοσύνη, στέλιζε
τὸν ἄνθρωπον αἰώνια!
Μὴν τὸν ἀφίσῃς νὰ χαθῇ
μέσ' στοὺς κατακλυσμοὺς
Μιὰς ἀγῶνης ζωῆς, μὴ τὸν
ποτίσῃς καταφρόνια
Ὡς ποὺ νάλθῃ ὁ Θάνατος
νὰ σβύσῃ τοὺς καύσους!
Νέα Ὑόρκη Δ. Ε. ΒΑΛΑΚΟΣ

Ο ΛΟΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ JULES CHANCEL

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ' (Συνέχεια)

— Εἶνε πολὺ καλὸς νέος, ἔλεγεν εἰς
τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν του. Ἀ, εἶμαι
πάρα πολὺ εὐτυχὴς ποὺ ἐπέτυχα τόσον
εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ γραμματέως μου.
Τέτοιος πολῖτις μὲ βοηθεῖ μὲ ἐχρειάζετο
τῶντι εἰς τὸ μαγάλον καὶ σπουδαῖον αὐτὸ
ταξεῖδι!

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ὁ κ. Ρισανέλ δὲν
ἀπεφάσκει τώρα τίποτε, ἐὰν δὲν τοῦ τὸ
ὑπέβαλεν ὁ Δυπὸν. Οὕτω, τὸ δρομολό-
γιον τοῦ ταξιδείου εἶχε κανονισθῇ κατ'
ὁλοκληρίαν ὑπὸ τοῦ ἐπιτηδεύου αὐτοῦ
ἀνθρώπου, χωρὶς «νὰ τὸ πάρῃ εἰδῇσιν»
ὁ ἀγαθὸς Ρισανέλ. Διότι ὁ πονηρὸς
Μαρκήσιος εἶχε τὴν δεξιότητα νὰ κά-
μῃ τὸν ἐκατομμυριοῦχον νὰ πιστεύῃ
ὅτι αὐτὸς, μόνος του, αὐτοβούλως, ἐλάμ-
βανεν ὅλας τὰς ἀποφάσεις. Ὁ μπαμπᾶς
τοῦ Λουλοῦ δὲν ἐννοοῦσε παρὰ ἐμπορι-
κὰ καὶ μόνον μὲ τοὺς ἀριθμοὺς τοῦ κα-
ταστήχου τὰ ἐδῶξε πέρα ἄλλα ἢ το
ἐντελὴς ἀνίκανος νὰναγνώσῃ ἕνα χάρ-
την ἢ νὰ χαράξῃ τὸ σχέδιον μιᾶς ἐκ-
δρομῆς. Ἐν τούτοις, μὲ τὸν γραμμα-
τέα αὐτόν, δὲν ἀντιλαμβάνετο διόλου
τὴν ἀρμάδιάν του καὶ ἠμποροῦσε νὰ
φαντάζεται τὸν ἑαυτόν του πανδαήμονα!
Ἐπρεπε νὰ τὸν ἐδλέπατε ἐνθρονι-
σμένον πρὸ τῆς μεγάλης τραπέζης τοῦ
ἐστιατορίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο ἀπλω-
μένος ἕνας χάρτης τοῦ Μαρόκου.

— Ἀπὸ δὴ ὅθ' ἐξεκινήσωμε! ἀνήγ-
γελλε μεγαλοπρεπῶς.

Καὶ τὸ χονδρὸν τοῦ τετραγώνου δά-
κτυλον ἠκολούθει πιστῶς τὸν λεπτόν δεξι-
χτην τοῦ γραμματέως, ὁ ὁποῖος, χωρὶς
νὰ λέγῃ λέξιν, ἐχάρασσε τὸν δρόμον, τὸν
ὁποῖον ἔπρεπε νὰκολουθήσουν.

Οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ διασχίσουν τὸ
Μαρόκον ἀπὸ ἀχρου εἰς ἀχρον, ἀπὸ τὴν
Μεσόγειον μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Σπου-
δαίτατον ταξίδιον, τὸ ὁποῖον ὀλίγοι
Εὐρωπαῖοι εἶχον ὡς τότε πραγματοποιή-
σῃ.

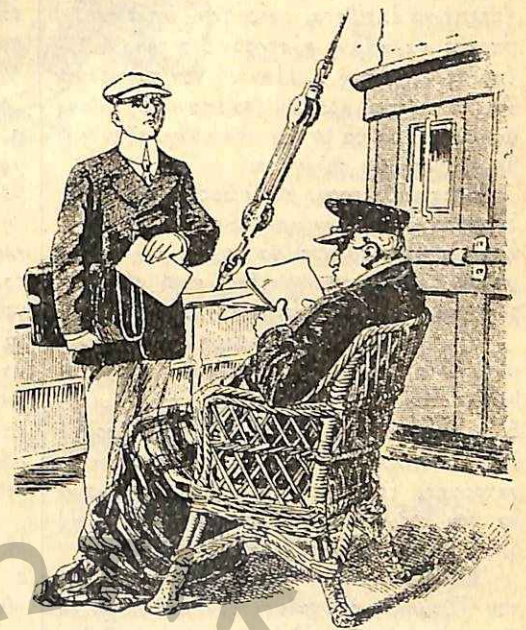
Τὸ ἐσπέρας, ὁ κ. Ρισανέλ, ὑπερήφανος
διὰ τὴν κτηθεῖσαν σοφίαν, ἐδήλωσε πομ-
πωδῶς, ὅτι θὰ διεσθύνοντο εἰς τὸ Ἀγχαδρ,
τὸ ἀπώτερον πρὸς νότον σημεῖον τῆς μα-
ροκινῆς μεθορίου γραμμῆς, καὶ ὅτι ἐκεῖ-
θεν θὰ ἐξεκίνηει τὸ καράβι, διὰ νὰ δι-
ασχίσῃ ὅλην τὴν χώραν, μέχρι τοῦ ἄλλου
ἀχρου, ἢτοι τοῦ Ἀλγερίου.

— Εἶνε ἐξάμνηνον ταξεῖδι, ἀνέκραξεν
ὑπερηφάνως, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ
ὁ καθένας!

Ἡ κυρία Ρισανέλ ἀπεδέχθη μὲ ἡρε-
μίαν τὸ δρομολόγιον. Καὶ εἰς τὸν νότιον
πόλον ἂν τῆς ἔλεγαν ὅτι θὰ ἐπῆγαιναν, ἢ

ἀδιαφορία τῆς θὰ ἦτο ἡ ἴδια. Ὁ Λουλοῦ
ὅμως καὶ ὁ Τζούλης ἤκουαν μὲ χαρὰν
καὶ θαυμασμὸν τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν φαν-
ταστικῶν ἐκείνων γεωγραφικῶν ὀνομάτων
καὶ ἐσυλλογίζοντο ὅλας τὰς ἐκπλήξεις,
ὅλα τὰ θαυμάσια ποὺ τοῖς ἐπεφύλασσε τὸ
μαγάλον ἐκεῖνο ταξεῖδι.

Ἡ νεαρά τῶν φαντασία εἰργάζετο ἀνα-
ταπύστως. Κατὰ τὰς ἀστροφαιγεῖς νύ-
κτας, ἐπὶ μακρὰς ὥρας ἐπεριπατοῦσαν ἐπὶ
τοῦ καταστρώματος, συνομιλοῦντες περὶ τῶν
νέων χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐπρόκειτο νὰ
εἰσχωρήσων. Εἰς τὴν ἀρχὴν ὅμως ὁ Τζού-
λης εἶχε βασανισθῇ ἀπὸ ζωηροτάτην ἀνη-
συχίαν καὶ ἀμνηχανίαν, ὡς πρὸς τὸν Μαρ-
κήσιον.

«Εἶχε τότε τὸ σοβαρὸν ὕφος προθυπου-
ροῦ...» (Σελ. 55, στ. 6)

Αἱ ἐλπίαι ἐκεῖνα φράσεις, τὰς ὁποίας
εἶχεν ἀκούσῃ τυχαίως τὴν στιγμὴν τῆς
ἀναχωρήσεως, ἐδωροῦσαν ἀκούμῃ εἰς ταυ-
τιά του. Ποῖοι νὰ ἦσαν οἱ ἀγνωστοὶ τοῦ
σταθμοῦ τοῦ Λυὸν, μὲ τοὺς ὁποίους συ-
νήθη ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος διάλογος...
Χαίρει εἰς τὰς ἐντέχνους κολακείας, τὰς
ὁποίας ἔκαμνεν εἰς τὸν κ. Ρισανέλ, ὁ
γραμματεὺς εἶχεν ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην
τοῦ κυρίου του· ὁ Τζούλης λοιπὸν δὲν
ἐτόλμουσε νὰ πῇ τίποτε ἐναντίον του.
Μίαν φορὰν μόνον, πρίν ἀναχωρήσουν ἀπὸ
τὴν Μασσαλίαν, εἶχεν ὑποδείξῃ μὲ τρο-
πὸν εἰς τὸν ἐδωδιμοπόλην, ὅτι δὲν ἔπρεπε
νὰ ἐμπιστευταὶ τόσον τυφλῶς τὸν Μαρκή-
σιον. Ἀλλ' ὁ κ. Ρισανέλ τὸ ἤκουσε
τόσον ἀσχημα, ὥστε ὁ Τζούλης ἐσιώπησεν
ἀμέσως καὶ ἐκτοτε δὲν ἐπανελάβε τοιαύ-
την ἀπόπειραν. Ἀλλ' ὡς τε, ὑπὸ τὴν ἐπί-
δρασιν τῶν ποικίλων ἐντυπώσεων τοῦ τα-
ξιδίου, ἡ ἀνησυχαστικὴ ἀμνηχανίς ἐξη-
σθενεῖτο καὶ σιγά-σιγὰ ὁ Τζούλης ἐβόασε
νὰμφεβάλλῃ δι' ὅτι εἶχεν ἀκούσῃ εἰς τὸν
σταθμὸν.

— Θα παρεξήγησα μίαν συνομιλίαν, από την οποίαν δεν ήμπορεσα να λύσω παρά λίγας φράσεις, συλλογίζετο. Επιτέλους, δεν έχει μορφήν κακούργου αυτός ο κύριος Μαρκήσιος.

Και απέφασκε να επωφεληθῇ, χωρίς νάνησυχῇ περισσότερο, τῆς ὥραιας ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἔκαμναν εἰς τὸ πλοῖον.

Τὰ βάσανα ἐξακολουθοῦν.

Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς τοῦ ἑκατομμυριοῦ, κ' ἐπὶ τῆς θαλαμηγού ἀκόμη, ἐξηκολούθει νὰ εἶνε θύμα τῆς «ειδικῆς ἀνατροφῆς» τοῦ τοῦ ἐπέβαλλαν.

Ὁ ἰατρός, θέλων πάντοτε νὰ δείχνῃ ὅτι δὲν εἶνε περιττός, τὸν κατεδίωκε μετὰ συμβουλὰς καὶ τὰς συνταγὰς του. Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκτίθεται εἰς τὴν ὑγείαν... ἔπρεπε νὰ κάμνῃ αὐστηρὰν διαίταν... Δὲν ἔπρεπε νὰ γυμνῇ... Παντοῦ τὸν συνώδευσεν ἕνας ὑπηρετὴς, κρατῶν ἕνα ἐπανάφορον ἢ ἕνα φουλάρ, μετὰ τὰ ὅποια τὸν ἡνάγκιζαν κάθῃ στιγμὴν νὰ τυλίγεται.

Πρὸς ἐπίματρον, ὁ τέλειος γραμματεὺς, ὁ πανταχοῦ παρών καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ἦτο ἐπιφορτισμένος νὰ τοῦ κάμνῃ καθημέραν μάθημα γεωγραφίας, περὶ τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας θὰ ἐπισκέπτετο.

Ὁ Λουλού, ἦτο φοβερὰ στενοχωρημένος διὰ τὴν δέμευσιν αὐτὴν τῆς ἐλευθερίας του. Ἐσυλλογίζετο, ὅτι δὲν ἔβριζε τὸν κόπον νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Παρίσι, διὰ νὰ ἐξακολουθῇ τὸ ἴδιον σύστημα ἀνατροφῆς, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ τὸν ἀρρωσταίνῃ. Αὐτὸ θὰ ἐγίνετο εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου;

Ἐξωμολογεῖτο τοὺς φόβους του εἰς τὸν Τζούλην, ὁ ὁποῖος τὸν καθησύχαζεν ὅπως ἠμπορούσε. Βεβαίως, ἄρα ἀπεβίβα-

ζοντο εἰς τὴν Ἀφρικήν, ἡ ζωὴ τῶν περιπετειῶν θὰ ἤρριζεν ἀμέσως καὶ μάλιστα — προσέθετεν ὁ υἱὸς τοῦ μαγείρου, — ἀπάρχει κίνδυνος νὰ ἔχωμεν πολὺ περισσοτέρας περιπετείας ἀπ' ὅσας θὰ ἠθέλαμεν».

— Ποτέ! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ Λουλού. Ἄν ἤξευρες, φίλε μου, πῶς ἀνυπομονῶ νὰ ζῆσω μόνος μου, νὰ μὴν ἔχω πιά γύρω μου ἀνθρώπους ποὺ νὰ φροντίζουν γιὰ μένα!

Καὶ δείχνων ἕνα μικρὸν ναυτοπαῖδα, ὁ ὁποῖος κατεγίνετο νὰ δένῃ τὰ σχοινία τῆς τέντας, μετὰ τὸν κόκκινον σκούφον του στραβοφορεμένον, ὁ υἱὸς τοῦ ἑκατομμυριοῦ οὐχ οὐ προσέθετε:

— Ἀχ, πῶς ζηλεύω αὐτὸ τὸ μούτσον! Δὲν εἶνε μεγαλειότερος ἀπὸ μένα, καὶ ὅμως ζῇ μόνος του, κερδίζει τὸ ψωμί του καὶ κινδυνεύει κάθε ὥρα νὰ πέσῃ, ἐπὶ τῆς θαλάσσης γιὰ νὰ κάμῃ κάτι χρήσιμον... Πῶς ἤθελα νὰ εἶμαι ἐπὶ θέσει του!..

— Ὑπομονή! ὑπομονή! ἔλεγεν ὁ Τζούλης. Ὁλὰ γίνῃ κι' αὐτό!

Καὶ φιλοσοφικῶς, προσέθετε:

— Εἶνε περίεργον, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὰ πλοῖα δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ κάμνουν τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς... Ἐσὺ, ἠθέληες νὰ ἦσουν μούτσος... ἡ μητέρα σου κεντῇ ἢ πλέκει ὅλη τὴν ἡμέραν, γιὰ νὰ διασκεδάξῃ τὴν πλῆξί της... ὁ πατέρας σου ὑποφέρει ἀπὸ τὸ στομάχι, πίνει μεταλλικὰ νερά καὶ, μ' ὅλην τὴν ἡλεκτρικὴν πολυθρόνα, λυπάται πολὺ, εἶμαι βέβαιος, ποὺ δὲν ἔχει ἕνα ζευγάρι γερὰ πόδια σὰν τὰ δικά μου... Ἐμεῖς οἱ πτωχοὶ εἴμεθα εὐτυχέστεροι...

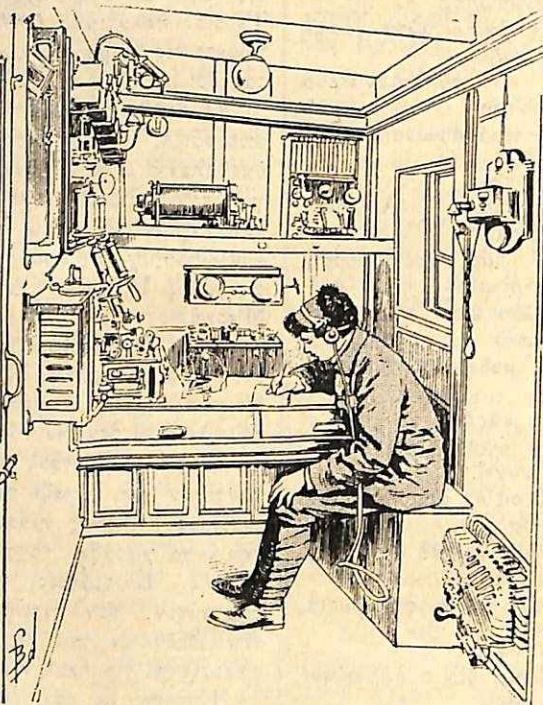
— Μὰ βεβαίως! ὑπέλαθεν ὁ Λουλού. Ἡ συνομιλία ἐδῶ διεκόπη.

Μία θαλαμηγός ἤρχετο, ἐκ μέρους τοῦ ἰατροῦ, νὰ δώσῃ εἰς τὸν Λουλού ἕνα χάπι κινίνου, πρὸς πρόληψιν τοῦ πυρετοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο ἴσως ἐνδεχόμενον νὰ τοῦ ἔλθῃ.

Ἀνεξήγητον!

Ὁ Τζούλης, ἀφίπων τὴν ὑπηρετίαν νὰ κάμῃ καλὰ μετὰ τὸν Λουλού, ὁ ὁποῖος δὲν ἐννοοῦσε νὰ πάρῃ τὸ κινίνον, διηυθύνθη εἰς τὸν θαλαμίσκον τοῦ ἀστυράτου τηλεγράφου.

Ἡ θαλαμηγός ἦτο τῶντι ἐφοδιασμένη, καὶ μετὰ ἀστυράτον, εἰς δὲ τὸ πλήρωμά της ἀνῆκε καὶ νεαρὸς τηλεγραφετής, ἐπιφορτισμένος τὴν ἐιδικὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ Τζούλης, ὡς μαθητευόμενος μηχανικός τῆς ἡλεκτρολογικῆς Σχολῆς, παρηκολούθει μ' ἐνδιαφέρον τὴν λειτουργίαν τοῦ θαυμασίου μηχανήματος καὶ μέγα μέρος τοῦ καιροῦ τοῦ διήρχετο εἰς τὸν θαλαμίσκον, τὸν συνδεόμενον μετὰ τὴν κεραίαν τοῦ ἱστοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐφάναν τὰ λεγόμενα χέρτσια κύματα. Παρεκάλει τὸν τηλεγραφετὴν νὰ τῷ ἐξηγῇ λεπτομερῶς τοὺς διαφόρους χειρισμοὺς ποὺ ἔκαμνε, καὶ ἡ χαρὰ του ἦτο ζωηροτάτη ὅταν, ἀφ' οὗ ἤκουεν ἐπὶ πολὺ τοὺς κρότους τῶν ἡλεκτρικῶν σπινθήρων, ἔδωκε πρὸς τὸν μηχανισμὸν νὰ καταγράψῃ, νὰ σημειώσῃ πιστῶς τὰ σημεῖα τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, ἡ ὁποία ἐφθάνει αὐτοὺς διὰ τοῦ ἀπείρου.

Ἐἶχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ στέλλῃ ὁ ἴδιος τὰ τηλεγραφήματα... (Σελ. 64, στ. γ')

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὁ τηλεγραφετής τὸν ἄφινε νὰ φερῇ τὸ λεγόμενον κήρυγμα τοῦ ἀποδέκτου. Τότε ἐλάμβανε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ δέχεται αὐτὸς τὰ τηλεγραφήματα, τὰ ὁποῖα ἐξάπελυν οἱ πολυάριθμοι σταθμοί, οἱ ἰδρυμένοι κατὰ διαστήματα εἰς ὅλον τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτάρ.

Ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας εἶχον περάσῃ τὸ ἀκρωτήριον Σπαρτὲλ καὶ τώρα ἔπλεον κατὰ μήκος τῶν ἀκτῶν τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου Μαρόκου, τοῦ ὁποῖου διέκρινον κάποτε τὰς ἀμυδρεῖς θίνας μετὰ τοὺς ὑπερκλειμένους λόφους.

Ἀπὸ τὴν Ταγγέρην ὡς τὸ Μογκαδῶρ εἶνε τριακόσια ἐξήντα μίλλια, καὶ ἐξηνταπέντε ὥραι μετὰ τὸ ἀνέμπλοισιν. Δὲν ὀλίγη βιβιάζοντο λοιπὸν παρὰ μετὰ τρεῖς τοῦλάχιστον ἡμέρας.

Ὅταν ὁ Τζούλης εἰσῆλθεν εἰς τὸν θαλαμίσκον τοῦ ἀστυράτου, ἐξεπλάγη πολὺ. Διότι ὁ φίλος του τηλεγραφετής, ἀντὶ νὰ δέχεται τηλεγραφήματα, κατεγίνετο νὰ ξεδιπλώνῃ τὴν χαλυδόνην ταινίαν τῆς μηχανῆς του.

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν ὁ Τζούλης ἐχάλασε τίποτε;

— Naί, ἀπεκρίθη ὁ τηλεγραφετής. Δὲν ἐννοῶ τί συμβαίνει. Τὰ σύρματα εἶνε εἰς

καλὴν κατάστασιν, τὸ ρεύμα ἔρχεται, καὶ ὅμως δὲν εἵμπαρ νὰ συγκοινωνήσω μετὰ τὸν σταθμὸν τοῦ Λαράς, ἐντὸς τῆς ἀκτῆνος τοῦ ὁποῖου εὐρισκόμεθα ἀπὸ πολλῶν ὠρῶν!

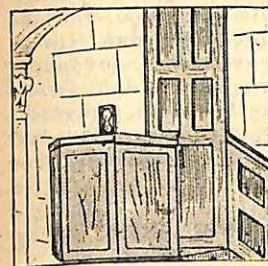
Καὶ ἀνίσχυος, ὁ νέος ἐξηκολούθησε νὰ ἐξετάζῃ μετὰ προσοχὴν ἕνα-ἕνα τὰ κομμάτια τῆς μηχανῆς του, ἀλλὰ χωρὶς νάνακαλύπτῃ καμμίαν βλάβην, τίποτε ποὺ νὰ δικαιολογῇ τὴν αἰνιδικὴν σιωπὴν τῆς. Ἐξήτασεν ἀκόμη καὶ τὰ σύρματα ποὺ συνέδεοντο μετὰ τὸ ἱστὸν ἄλλα καὶ ἐκεῖ δὲν παρατήρησε καμμίαν ἀνωμαλίαν.

— Περίεργον πρῶγμα! εἶπε τότε πρὸς τὸν Τζούλην, ὁ ὁποῖος τὸν ἐδοξοῦσεν εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν. Δὲν ἔλεπω τίποτε, καὶ ὅμως δὲν εὐρίσκονται πλέον εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τὴν ξηράν. Κι' ἀκόμη περιεργότερον! πρὸ ὀλίγου διεσταυρώθην μ' ἕνα ἰταλικὸν ὑπερωκεάνειον ποὺ ἐπὶ γαίνεν εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν. Ἐπέρασεν εἰς ἀπόστασιν μόλις ἡμίσεως μιλίου, καὶ ὅμως δὲν ἠμπούρεσε νὰ γράψῃ οὔτε λέξι... Βέβαια κάτι συμβαίνει... ἀλλὰ τί; τί;...

Ἀνεξήγητον! Ὁ Τζούλης ἄφισε τὸν δυστυχῆ τηλεγραφετὴν νὰ παλεύῃ μετὰ τὴν μηχανὴν του, καὶ μετέβη εἰς τὴν πρῶραν.

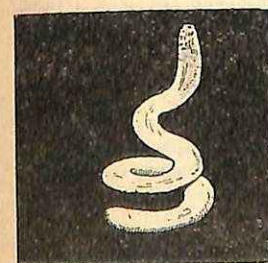
ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠΟ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

Σύντομον κήρυγμα

Εἰς μίαν ἐκκλησίαν τοῦ Σοῦθ Ὁκεανῶν, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὑπάρχει ἀπὸ τὸ 1580, ὅπου εἰς τὸ στηθαῖον τοῦ ἁμύωνος, μία κλειψύδρα μετὰ ἄμμορον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μέχρι σήμερον, οἱ ἱεροκλήρυκες κανονίζουν τὴν διάρκειαν τοῦ λόγου των διὰ τῆς κλειψύδρας. Καὶ οὕτω δὲν κουράζονται ποτὲ οἱ ἀκροαταί.

Περίεργον σπαράγγι

τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων, ἀπὸ ἕνα κηπουρὸν τοῦ Παλαιζώ.

Ἄλλο ἀνεξήγητον!

Ἐκεῖ νέα ἐκπλήξις τὸν ἀνέμενε.

Ὁ πλοίαρχος, ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς γαβύρας του, ἐβλῶναζεν εἰς τὸν κ. Ρισανέλ:

— Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σταματήσω... ἔσπασεν ὁ ἄξων τῆς ἐλικας.

— Μπα ποὺ νὰ πάρῃ ἡ ὀργή! ἐδρασθήσθην ὁ ἑκατομμυριοῦχος. Ἐξακολουθήσατε καὶ ἐσὶ!

Ὁ πλοίαρχος οὔτε κἀν ἀπεκρίθη εἰς τὴν γελίαν αὐτὴν διαταγὴν. Μόνον ἕνας ἀδάης τῶν στοιχειωδωτέρων τῆς μηχανικῆς, ὡς ἦτο ὁ κ. Ρισανέλ, θὰ ἠμπορούσε νὰ διατάξῃ νὰ ἐξακολουθῇ ὁ πλοῦς μετὰ τὸν ἄξωνα τῆς ἐλικας σπασμένον! Ἄλλως τε ἡ θαλαμηγός δὲν ἐκινεῖτο πλέον παρὰ μετὰ τὴν κεκτημένην τῆς ταχύτητά. Δὲν ἤκούετο τώρα πλέον νάντηχῃ εἰς τὰ πλευρά της ὁ μονότονος

καὶ ρυθμικὸς κρότος τῆς ἀτμομηχανῆς. Ἄρα ἔδωκε τὰς ἀναγκαίαις διαταγὰς, ὁ πλοίαρχος κατέβη ἀπὸ τὴν γαβύραν καὶ εἶπεν ἀπλῶς εἰς τοὺς περὶ αὐτόν:

— Πῆμε κάτω νὰ ἰδοῦμε τί συνέβη.

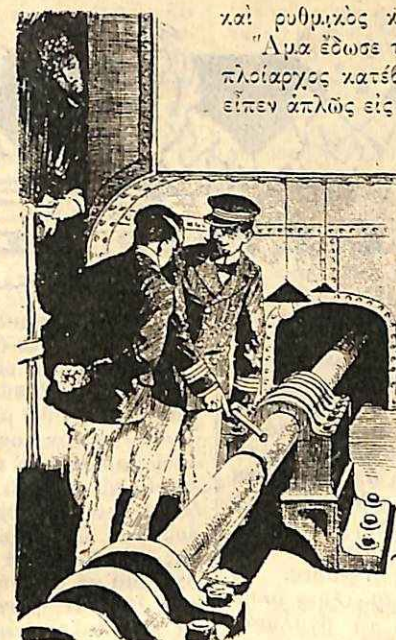
Μετὰ τὴν αὐτὴν ἐπιθυμίαν, ὁ κ. Ρισανέλ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀπολυθῇ τὸν πλοίαρχον εἰς τὰ βάρη τοῦ πλοίου. Ὁσον τελεία καὶ ἂν ἦτο ἡ μηχανικὴ πολυθρόνα του, δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια, νὰνεβοκατεβαίνῃ τὴν σιδηρᾶν κλίμακα τοῦ κύτους. Καὶ ὁ ἑκατομμυριοῦχος περιωρίσθη νὰ διατάξῃ:

— Νὰ μετὰ πληροφορηστέ ἀμέσως!

— Μαλίστα, κύριε! Ὁ πλοίαρχος, ἀκούσας τοῦ ὑποτάτου γραμματέως, κατήλθεν

εἰς τὰς μηχανάς. Ὁ δὲ Τζούλης, ἐκ περιέργειας ἀνεξήγητον καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἴδιον, τοὺς ἡκολούθησε ἀμέσως.

(Ἐπείτα συνέχεια) ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

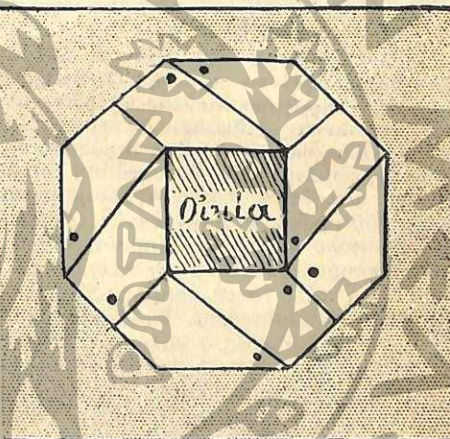
Τὸ σπασίμο εἶνε πάρα πολὺ «κανονικόν!» εἶπεν ὁ πλοίαρχος.

γ') Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς.

Ἐστὶν ὑπὸ τῆς Ἀφροέσεως Θαλάσσης Ρ. . . r . . n . . m . . n . . - l . . - . bb . . . - n . . - m . . η q . . . - p . s

Νάναγνωσθὲ τὸ φωνηεντόλιπον τοῦτο.

Λύσεις τοῦ δου φύλλου

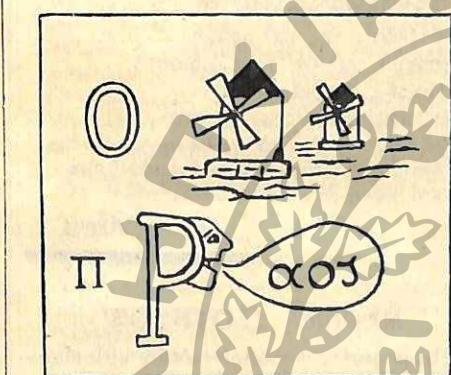

α') Ἰδοὺ πῶς θὰ μοιρασθῇ ὁ ἀγρός, ὥστε καθεῖς ἴσον καὶ ὅμοιον μερίδιον νὰ ἔχῃ ἀπὸ ἕν δένδρον. — β') Φιλοπονία νεότητος γήρατος ἀνάπαυσις. — γ') Un soupir vient souvent d'un souvenir. (Un souspir vient sous vent-d'un sous venir.)

Ἑβδομαδιαῖοι Διαγωνισμοὶ

α') Γρῆφος

Ἐστὶν ὑπὸ τῆς Σημαίας τῆς Ἀκροπόλεως

β') Παίγνιον

Ἐστὶν ὑπὸ τοῦ Φάσματος

ΓΕ	ΟΣ	ΝΗΣ	ΔΗ	ΣΘΕ
ΚΛΗΣ	ΩΡ	ΚΩΝ	ΡΙ	ΜΟ
ΤΙ	ΠΕ	ΓΙ	ΝΟΣ	ΣΤΑΝ

Νὰ συναρμολογηθῶν αἱ συλλαβαὶ αὗται ὥστε νὰποτελεσθῶσι τέσσαρα κύρια ὀνόματα ἐκ τῶν κοινοτέρων.

«Παντοῦ τὸν συνώδευσεν ἕνας ὑπηρετὴς...» (Σελ. 64, στ. α')

Ιδία τὸν Ὀ-
δηγὸν τοῦ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Συνδρομη-
τοῦ, Κεφ. Β

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ

«Καλέ, τί κατάστασις εἶνε αὕτη! νὰ χαλάσουν τὸν δρόμο, ὅθην πῶς θὰ τὸν σιᾶσουν, καὶ νὰ τὸν ἀφίσουν στὴ μέση; Νὰ ὁ ἀραμπὺς βούλησεν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ βγῇ». Αὐτὰ ἐλέγαμε, σκουπίζοντας τὰ γυαλὰ ποὺ εἶχαν θαμπώσει ἀπ' τὰ χνότα μας. Πράγματι, ἓνα ἀμάξι χνόθηκε εἰς τὸ ἀδιόρθωτον μέρος τοῦ δρόμου, ποὺ ἔμεινε ἀπὸ χνῆδες, ἐπειδὴ ἔπιασε βροχή.

Τὸ ἀμάξι ἦτο φορτωμένο κάσες. Τὰ ἄλογα ποὺ τὸ ἔσυραν, καταβάλλουν ὅλην τὴν δύναμιν των γιὰ νὰ τὸ βγάλουν. Ἀλλ' οἱ τροχοὶ εὐρίσκουν ἀπότομο ἐμπόδιο καὶ δὲν κυλοῦν. «Εεεεε» φωνάζει ὁ ἀμαξηλάτης καὶ κτυπᾷ μὲ τὸ μαστίγι του τὰ ἔφα. Οὕτε τὸ μαστίγι, οὕτε ἡ εὐγενής των ἀμίλλα κατορθώνει τί. Κτυπᾷ, φωνάζει μὰ τοῦ κακοῦ.

Τὸ ἀγοράκι του, ἡλικίας 13—14 ἐτῶν, φαίνεται ὅτι κατὶ τοῦ προτείνει. Μὰ ἐκείνος, χωρὶς νὰ προσέξῃ κἀν, κτυπᾷ ἐπανειλημμένως τὰ δυστυχῆ ἔφα. Ἐπὶ τέλους ἀπηλπίσθη καὶ κατέρχεν εἰς τὸ σχέδιον τοῦ υἱοῦ του. Τότε ὁ μικρὸς μὲ χαρὰν ξεψεύζει τὰ ἄλογα καὶ ἀνταλλάττει τὰς θέσεις των. Κατόπιν βγάζει τρεῖς πέτρες ἀπὸ τὸ καλδερῖμι καὶ κάμνει ὀλίγη θέσι. «Ἐν τῷ μεταξὺ χιονίζει φιλά, φιλά. Τὸ παιδάκι, παρ' ὅλον τὸ κρύο, τοποθετεῖ ὀλίγον ἐπικλινῶς δύο πέτρες καὶ κάμνει τὸ ἔδαφος ὀλιγώτερον ἀπότομο. Ὑστερα σπῶσκει μὲ τὰ παγωμένα χερὰκιὰ του τὸ δεξιὸν τροχό, ἐν τῷ ὁ πατέρας οὐρεῖ μὲ ὀρμὴν τὰ ἄλογα πρὸς τὰ ἀριστερά. «Μπράβο, μπράβο!» ἐφωνάσαμε ὅλοι μας. Τὸ ἀμάξι βγήκε.

Εὐδαίμοντος Βράχος.

«ΕΟΡΤΑ»

Πόσον γρήγορα ἔπεσαν αἱ ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιάς, ὀλόκληρος δεκαπεντὰς ἡμερῶν, ποὺ τιλοφοροῦνται εἰδικῶς μὲ τὸ ὄνομα αὐτό, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας ὁ κόσμος εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ διασκεδάσῃ! Κάλανδα, καλὴμερα, τρίγωνα, κοιμοῦνται τώρα βυθισμένα εἰς τὸν ὕπνον τὸν ἐνι-αύσιον· πολὺ ἀργά—μεσολαβοῦν τέσσαρες ὀλόκληροι—ὀκτώ, ἂν θέλετε, ἐποχαί, —θὰ ἔλθῃ πάλι νὰ τὰ τραβήξῃ τὸ μεγα-νισαμένον παιδικὸν χέρι. Τὰ γλυκίσματα, αἱ τούρτες, ἡ σοῦπα, ὁ γάλος, αἱ εὐχαί, οἱ πῆτες, ἔχουν ὅλα πάλιν ἐξαφανισθῇ. Διὰ πολὺν καιρὸν ὁ κόσμος θὰ ζῇσῃ μὲ τὰς τακτικὰς χειμερινὰς ἡμέρας, ὅπως καὶ πρὶν, ποὺ ἦλθαν νὰ ταράξουν τὴν μονοτονίαν τῶν ἀβαστικῶν καὶ ἀστρά-πτουσαι εορταί. Ἀλλὰ ἔτσι εἶνε τὸ ὥ-ρατον παρέχεται γρήγορα, διότι αὐτὸ θὰ πῇ ὥρατον· κάθετί, ποὺ περιβάλλε-ται μὲ τὴν ὀνομασίαν αὐτὴν, πρέπει νὰ εἶνε γρήγορον, ἀσθμαίνον, ἐκθαμβωτι-κὸν σάν ὄνειρον.

Τώρα ἡ συνθημιμένη ζωὴ· τὰ παιγνί-δια ἔχουν σπάσει, τὰ νομίσματα ἐξηγ-τλήθησαν, τὰ δῶρα ἐκρῶθησαν δι' ἄλ-

λοτε· ἴσως ξεφυλλίζεται ἀκόμη καὶ κα-νένα βιβλίον, τὸ ὁποῖον ὅμως πολὺ γρή-γορα θὰ βληθῇ εἰς τὴν ὁδὸν καὶ θὰ κα-ταπατήται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν θὰ μᾶς ἀποσπᾶσιν μετ' ὀ-λίγον—ἰσχνὸν ποσὸν ἡμερῶν ὑπολείπεται, —οἱ μασκαράδες τῶν Ἀπόκρεω, τὰ ἀγρὲς-μυδὶ, αἱ κινῆσαι, τὰ γεύματα, οἱ χοροί. Ἐκεῖ τείνεται, ὅσοι τρελλαίνεσθε διὰ τὰς εορτάς! Ὁ ἀκόρετος ἄνθρωπος ἐπιτη-δες τὰς ἐβαλε νὰ κρατοῦν τρεῖς ἐβδομά-δας, διὰ νὰ ρουφήξῃ ὡς κάτω τὸ ποτήρι ποὺ λέγεται ἡδονή, χαρὰ, συγκινήσεις. Ἀλλὰ ἴσα-ἴσα κάμνει τὸ ἀντίθετον· διότι ὥρατον, ὡς εἴπομεν, εἶνε μόνον τὸ γορ-γόν, τὸ συναρπάζον, τὸ διὰ μόννης τῆς γοργότητος τοῦ θαμβῶνον καὶ ἀφίνον κενὸν καὶ ἔκστασιν εἰς τὴν ψυχὴν...

Τέλλος Ἀγρᾶς

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Καλὴ Γιαγιά, ποὺ ἀπόστασε
ἔς τὸ δῶμα τῆς γαλήνης,
ποὺ χαιρετοῦν καὶ σύννεφα,
γοργά, λευκὰ σάν χιόνι,
κί ἂν ἔφυγες,—μὲς ἔς τῆς καρδιάς
τὴν ἐκκλησίαν δὲν σβύνεις,
μὰ τὴν μορφή σου ἡ ἀκίνητη
κανδύλα γιγαντῶνει...

Στ' ἄσπρα μαλλιά σου,—
στέφανο τῆς καλυσύνης,—χύνει
πυκνὰ, λευκὰ, τὸ εὐδαιστώ
μικρὴς καρδιάς λιβάνι
τ' ἀπειράκτα του κύματα
μὲς ἔς τῆς βαθεῖας γαλήνης
ὅριμου κλειστοῦ, ποὺ ἀνέμου ὄρμη
καὶ κύμα δὲν τὸν φθάνει...

Τέλλος Ἀγρᾶς

ΜΑΘΗΜΑ ΙΣΟΤΗΤΟΣ

Ἦμην μόλις τεσσάρων ἐτῶν καὶ εἶχον ὅλην τὴν ἐλευθερίαν νὰ τρέχω παντοῦ. Ἐν τούτῳ ἡ μητέρα μου δὲν ἄφινεν εὐ-καρίαν διὰ νὰ μοῦ διδῇ μερικὰ μαθή-ματα πολὺ χρήσιμα. Ἀλλὰ κάποτε τὰ ἀποτελέσματα υπερβαίνουν πολὺ τὰς προ-δοκίας τῆς. Ἰδοὺ ἐν παραδείγμα.

Εἶχα ἀχώριστον σύντροφον ἓνα μικρὸν χωρικόν, Αὐγουστίνον ὀνόματι, μεγαλύτε-ρόν μου κατὰ τρία ἢ τέσσαρα ἐτη καὶ πο-λὺ ἰσχυρότερον. Παρὰ τὴν διαφορὰν αὐ-τὴν τῆς ἡλικίας καὶ τῆς δυνάμεως, ὁ Αὐ-γουστίνος ὑπῆκουεν εἰς ὅλας τὰς θελήσεις μου, σάν νὰ εἶχε γεννηθῇ διὰ νὰ με ὑπα-κούῃ. Ἡ συνήθεια ὅμως αὐτῆς, νὰ διατά-σῃ ἄνευ λόγου μ' ἐχαλοῦσε. Τὸν διέτασσα μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ με ὑπακούῃ. Ἡ μη-τέρα μου λοιπὸν ἠθέλησεν νὰ ἐξαλείψῃ τὸν δεσποτισμὸν αὐτόν.

Μὰς ἐβαλε νὰ μετρηθῶμεν ἐμπρὸς τῆς,

δ. ἂν νὰ δώσῃ εἰς τὸν Αὐγουστίνον ἓν μά-θημα ὑπερφανεῖας καὶ εἰς ἐμὲ ἰσότη-τος. Ἀφοῦ μὲ ἐπέκληξε διὰ τὴν μά-θιναν ποὺ εἶχα νὰ διατάσσω, μᾶς εἶπεν εἰς τὸ τέλος, ὅτι ὁ Αὐγουστίνος δὲν ἦτο διόλου ὑποχρεωμένος νὰ μὲ ὑπακούῃ. Ἦθελε νὰ ἀλλάξωμεν ὅλως διόλου δια-γωγὴν εἰς τὸ ἐξῆς.

Ἀλλ' ὁ χωρικός ἠγνόησε πολλὰ. Τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ποὺ εἴμεθα εἰς τὸ δάος, ἐπειδὴ ἦτο κουρασμένος, ἐβγαλε τὰ τοό-καρά του καὶ μὲ διέταξε νὰ τὰ πάρω. Ὑπήκουσα, καὶ ἐφθάσαμεν ἔτσι ἕως εἰς τὴν μητέρα μου, ἐγὼ ταπεινωμένος μὲ τὰ τοόκαρα εἰς τὰ χέρια (δὲν ἦσαν δὲ καὶ ἐλαφρά), ὁ δὲ Αὐγουστίνος ὑπερή-φανος, διότι μὲ ἐβλεπεν ἀσθμαίνοντα. Καὶ ὅμως ἦτο τὸ καλλίτερον παιδί τοῦ χωριοῦ.

Ἔτσι αὐτὸ τὸ μάθημα ἰσότητος δὲν κατορθώσε παρὰ νὰ μεταθέσῃ τὸν τύ-ραννον.

Πόσες φορὲς μεγάλα γεγονότα μὲ ἠνάγ-κασαν νὰ τὸ ξαναθυμῶ!

(Edgar Quinet)

Δωδωναῖος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ἡ βροχὴ σιγαλὰ λέπτει μὲ τὸ ἰδιόρ-ρυθμὸν τῆς τῶμορφου μουρουρίσματος..... Φουρκισμένοι γιὰ τὸν καιρὸ, ποὺ μᾶς στερεῖ τρεῖς ἡμέρες τώρα ἀπὸ τὸν ἀ-πογευματινὸν μας περίπατον, καθόμαστε κατουρησιασμένοι τριγύρω ἀπὸ ἓνα ἐ-πιμελητὴ, ποὺ μᾶς διηγείται μερικὲς ὡ-μορφες πολεμικὲς ἱστορίες, μ' αὐτὲς προσπαθώντας νὰ περᾶσωμε τὴν ὥρα μας.

Κεῖ ποὺ μᾶς λέει γιὰ τὴν παλαιοκαριὰ τῶν εὐζώνων μας, σὲ μίαν ἐφοδο, ἐρχεται ὁ ὑπηρετὴς μὲ τὸ πρόδειπνον.

Ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν διήγησιν τοῦ ἐπιμελητοῦ μας καὶ θέλοντας νὰ μιμη-θῶμεν τοὺς ἥρωας αὐτοῦς, ἐχθρὸς τώρα ποὺ βρέθηκε, κάνομεν ἐφοδο ὁρμητικὴ, ἀφίνοντας ἐπὶ τὴν μέσῃ τὴν διήγησιν, καὶ παραβγαίνουμε ποῖος τὸν ἄλλον θὰ πε-ράσῃ στὴ μάχην....

Κι' ἐγὼ ἔκανα θαύματα!...

Παθαιμένα Ὀνειρα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἢ μαμὰ λέγει, ὅτι εἶδε ἔς τὸν ὕπνον τῆς πῶς ἔτρωγε παγωτό.

Καὶ ὁ μικρὸς Νίκος.

—Μαμὰ, ἂν ξαναῖδῃς πῶς τρῶς πα-γωτό, νὰ μὲ πῆρῃς μαζί σου καὶ μένα!...

Ἐστῆλη ὑπὸ τῆς Συμμαχίας τοῦ 1912

Γιαγιά. — Δὲν πρέπει, ποτέ, Παυλάκη, νὰ ἀναβάλλῃς διὰ τὴν αὐριον, ἐκεῖνον ποὺ εἴμπορεῖς νὰ κάμῃς σήμερα...

Παυλάκης. — Τότε, γιαγιά, φρεσὶ με νὰ τελειώσω σήμερα τὸ βάζο τοῦ γλυκοῦ...

Ἐστῆλη ὑπὸ τοῦ Σελιγμένου Κλαυδίου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ “ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ”

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1914.

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

Ὁ κ. Φαίδων ἔλαβε διὰ τοῦ Γραφείου μου μίαν ἀνώνυμον ἐπιστολὴν συνδρομητοῦ—μὰ διὰτὶ ἀνώνυμον—ὁ ὁποῖος τοῦ ὑποβάλλει τὴν ἐξῆς ἀπορίαν. Διὰτὶ, ἀφοῦ χαρακτηρίζωμεν ὡς βλαβερὰ τὰ «ἀστυνομικὰ» μυθιστορήματα, δημοσιεύομεν καὶ ἡμεῖς μυθιστορήματα μὲ ἀ-στυνομίους καὶ κακούργους, ὅπως τὸ «Ἐρβε-λιν κατὰ Πλὸν» καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ «Ὁ Λου-λου εἰς τὸ Μαρδόνον». Νομίζω ὅμως, ὅτι εἰς τὰς ἑπιστολὰς τοῦ κ. Φαίδωνος οἱ ἐξήγησι-τὴν διαφορὰν. Ἀλλὰ τὰ μάτια τοῦ λαοῦ κί' ἄλλα τῆς κοινῆς γνώμης. Δηλαδή, ἄλλα τὰ μυθιστορήματα, τὰ γραμμένα ἐπιτηδὲς διὰ τὴν νεολαίαν, καὶ ἄλλα τὰ μυθιστορήματα τῆς παι-τῆρας, μὲ τὰ ὅποια διασκεδάζει ἀπλῶς ὁ κοσμοκῆρ. Ἐνα «παιδαγωγικόν» μυθιστόρημα εἴμπορεῖ ἐξαίρετα νὰ ἔχῃ μέσα καὶ ἀστυνό-μους, καὶ κακοποιούς, καὶ ἐγκλήματα. Ἀλλὰ ὅτ' ἔχῃ μίαν ἡθικὴν βᾶσιν, ὅτ' εἰδείνῃ τὸν ὀρί-αμὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς τιμιότητος, ὅτ' εἶνε διδακτικόν καὶ μορφωτικόν, καὶ συγχε-ρῶς ὅτ' εἶνε ὥρατον καὶ καλογραμμένον. Ἐν ἄλλῳ ὅμως μυθιστόρημα, οἰονόητος, ἐκτός τοῦ ὅτι συνθῆς ὅτ' εἶνε ἀσχηρὸν καὶ κακογραμ-μένον, καὶ περιέχῃ καὶ σκληρὰ ἀναταλλήλους, διὰ τὰ παιδιὰ, ὅτ' ἀπαρμελῇ τὴν ἡθικὴν, ὀδι-απορρὴ διὰ τὴν τελικὴν νίκην τοῦ καλοῦ καὶ δὲν ἔχῃ διόλου μορφωτικόν, διδακτικόν γα-ρακτῆρα. Αὕτ' εἶνε ἡ μεγάλη διαφορὰ. Τὰ μυθιστορήματα ποὺ δημοσιεύω—γραμμένα ἀπὸ συγγραφεῖς παιδαγωγούς καὶ δημοσιεύματα εἰς εὐρωπαϊκὰ παιδαγωγικὰ περιοδικὰ,—εἶνε ὀλοσδιόλου ἄλλα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κατακρίνω καὶ ἀπαγορεύω. Δὲν ἀπαγορεύονται εἰς τὰ παιδιὰ τὰ μυθιστορήματα γενικῶς, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα ποὺ δὲν εἶνε κατὰ τὴν διὰ τὴν ἡλικίαν των. Ἀπεναντίας ὅλοι οἱ παιδαγωγοὶ συμφωνοῦν, ὅτι ἡ ἀνάγκη καλῶν μυθιστορη-μάτων καὶ διηγημάτων εἶνε ἐξόχως ὀρέξιμος διὰ τὴν νεολαίαν. Καὶ τέτοια εἶνε πάντοτε τὰ μυθιστορήματα ποὺ δημοσιεύω. Εὐμορφα, καλογραμμένα, σιμνά, ἡθικά, αἰσιόδοξα, πα-ρουσιάζουν τοὺς κακοὺς τιμωρομένους καὶ τοὺς καλοὺς ἀνταμειβόμενους καὶ εὐτυχῶ-τας. Ἐμπνέουν ὕμεις ἀρχὰς καὶ εὐγενῆ αἰ-σθηματα.

Σχετικῶς μὲ τὸ ἴδιον ζήτημα, ἡ Μεγάλη Καρδιά μου γράφει: «Θαυμάζω τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον κατορθώνετε νὰ παίρνετε κατὰ ἀπ' ὅλα τὰ θέματα καὶ νὰ ἐξάγετε συμβουλὲς καλὰς γιὰ ὅλους, μεγάλους καὶ μικροὺς. Κάθε Ἀθηναῖκ' ἑπιστολὴ καὶ ἓνα ὥρατο μάθημα. Κάθε Ἀλληλογραφία καὶ χίλιες δυὸ ὑψηλές ἰδέες καὶ εὐγενεῖς αἰσθηματα. Εἶπα μίαν θεῖαν πηγὴν, ποὺ τὸ καθαρίον νερό σου καὶ δροσίζει καὶ ὠρελεῖ. — Ἐνα πράγμα ὅμως θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Φαίδωνα, γιὰτὶ λέγει πῶς ἂν τὸ ἀσχηρὸν δὲν ἐδραπέ, τὸ ὥρατο δὲν θὰ εἶχε χαμίαν ἀξίαν; Ἢ ἀξία ποὺ ἔχει τὸ ὥρατο, μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ εἶνε ὥρατο, δὲν ὅτ' ὑπῆρχε, ἂν τὸ ἀσχηρὸν δὲν ἐδραπέ;» (Ὁ δὲ ὑπῆρχε, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν ἐννοῦσαμεν. Καὶ δι' ἡμᾶς ὅτ' ἦτο τὸς ὡς νὰ μὴν ὑπάρχῃ. Ἔτσι ἐννοῦσαμεν καὶ τὸ φῶς, διότι ὑπάρχει τὸ σκό-τος.— Ἐλαβὰ τὸ γράμμα σου ἐκεῖνο. Πέρασε τὸ μεγάλο δάκτυλο;

Ἢ φίλη μου Θάλασσα ἔχει δύο ἐξαδέλφους, αἱ ὁποῖαι δανεῖζονται ἀπ' αὐτὴ τὰ φυλλάδια μου καὶ τὰ διαβάζουν. Φέτος τῆς ὑποσχέθησαν νὰ μὴν γυροῦν νὰ τῆς γυροῦν τὰ φυλλά-δια διὰ νὰ τὰ διαβάζουν... δωρεάν. Καὶ ἡ φίλη μου μ' ἐρωτᾷ, τί πρέπει τώρα νὰ κάμῃ; Ἢ γνώμη μου εἶνε αὕτη: Ἀν αἱ ἐξαδέλφαι

τῆς εἶνε πλούσιαι, εὐποροί, ἂν δηλ. εὐκόλως ὅτ' ἡμποροῦσαν νὰ γίνουν συνδρομητρίαι, δὲν πρέπει νὰ τὰς ξαναδανεῖσῃ «Διάπλasis». Θέ-λουν νὰ διαβάζουν; ἂς πληρώσωμεν ὅπως πλη-ρώσει καὶ ἡ φίλη μου. Ἀν ὅμως εἶνε πτω-χαί, ἂν ἐδυσκολεύθησαν νὰ ἐγγραφοῦν, ἂν τὴν ἐγέλασαν «διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελή-σεως των», εἴμπορεῖ νὰ φανῇ ἐπεικὴς καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τὰς δανεῖσῃ ὅπως πρῶτα. Ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ τῆς χαλοῦν τὰ φυλλάδια...

Ὁλα ἐλήφθησαν, Μέλλων Ἐφευρέτα, καὶ ἡσυχάσε. Διὰ τὸ ζήτημα ποὺ μοῦ γράφετε, ἔχεις δίκην. Ὅλα μου αἱ προσάδειται τεί-νουν εἰς τοῦτο: οἱ ἀπανταχοῦ συνδρομηταί μου νὰ λαμβάνουν τὸ φύλλον τὸ Σάββατον, ἢ τὸ πολὺ—πολὺ τὴν Κυριακὴν. Καὶ τοῦτο κατορθώνεται, ὅσῳ καὶ τὸ φύλλον τυπώνεται ἀπὸ τὴν Πέμπτην. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν κα-τορθώνεται πάντοτε! Πότε παρεμπιπτονται εἰς τὴν ὁδο ἡμερῶν ἐορτῆς, ποὺ δὲν ἐργάζονται εἰς τὸ τυπογραφεῖον. Πότε μοῦ ἀρροσταίνεται ἓνς συνεργάτης καὶ δὲν στέλλει τὴν ὕλην τοῦ τῆς ἡμέρας ποὺ ποίπει. Πότε εἶνε ἐνορκος ὁ κ. Φαίδων καὶ τὸν κρατοῦν εἰς τὸ Κακούργου-κίον ἡμέραν καὶ νύκτα. Πότε βραδύνει μία εἰκόνη εἰς τὸ ταχυγραφεῖον. Πότε ἀδισθετεῖ ἓνς διεκπεραιωτὴς καὶ δὲν προσφάνει τὸ τα-χυδρομεῖον. Πολλὰ τὰ ἐμπόδια, βλέπετε, ποι-κίλα καὶ καθήμενα. Ἢ δὲ «Διάπλasis», ὅπως ἐξέειπε, δὲν εἶνε τὸσον πλούσια διὰ νὰ δια-τηρῇ, ὅπως τὰ εὐρωπαϊκὰ περιοδικὰ, ὀλόκλη-ρον ἐπιτελεῖται συντακτικὸν καὶ ὑπαλλήλων, ὥστε ὅταν ἀρρωσταίνουσιν οἱ μισοί, νὰ βγῇζουν τὸ φύλλον οἱ ἄλλοι μισοί. Θὰ πῆς: τὰ ἄλλα ἐλληνικὰ περιοδικὰ εἶνε πλουσιώτερα; Ὁχι βέ-βαια. Ἀλλὰ δὲν ἐπιμελοῦνται τὴν ὕλην τὸν ὅσον ἐγὼ. Δέχονται συνθῆς, διὰ τοὺς στέλλουν οἱ ἀναγνώσταί των καὶ ἔχουν τὰ συρτάκια των γεμάτα ὕλην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ὅπο-ε θέλουν, στέλλουν εἰς τὸ τυπογραφεῖον. Ἐνῶ ἡ Διά-πλasis δημοσιεύει ὀρισμένα πράγματα, τὰ ὅ-ποια γράφουν ὀρισμένοι ἄνθρωποι δι' αὐτήν. Καὶ αὕτ' ἡ «Σελίς Σ. Σ.», διὰ νὰ ἐκλεχθῇ, νὰ καταρτισθῇ, νὰ διορθωθῇ, πρέπει νὰ πα-σολῇ ἓνα συνεργάτην μου μίαν ἡμέραν τὴν ἐβδομάδα. Ἐννοεῖς τώρα διὰτὶ πρέπει νὰ ἐ-γαγε ὑπομονήν, ὅσῳ καὶ δὲν λαμβάνετε τὸ φύλ-λον—οἱ ἐκτός τῶν Ἀθηνῶν πάντοτε,—τὸ Σάββατον ἢ τὴν Κυριακὴν; Τὰ καλὰ εἶνε δύ-σκολα! Διὰ τὴν ἀπαρτέλειον τῶν τῶν καὶ ἀκρι-βειαν ποὺ ζητεῖς, γροιάζονται γοημετικὰ μέ-σα, τὰ ὅποια ἡ «Διάπλasis» δὲν διαθέτει. Προ-σπαθεῖ ὅμως πάντοτε, καὶ παλαίει, καὶ ἀγωνί-ζεται, χωρὶς νὰ κἀθῇται οὕτε μίαν στιγμὴν.

Ἢ Δοξασμένη Ἑλλάς μοῦ γράφει, ὅτι εἰς μίαν σχολικὴν ἐκδρομὴν, τὰ παιδιὰ, κατὰ πρόστασιν τῆς, ἐπαίαν, τί νομίζετε, τὰς Διε-τεῖς Διακοπὰς! Ἰδοὺ πῶς μοῦ περιγράφει τὸ ποιοτικὸν αὐτὸ παιγνίδι. «Εἰς ἓνα μέρος εἶδαν ἓνα σπήλαιον. Ἐβῆγαν μετὰ, ἐτα-κτοποιήσαμεν—ὡς ἐπιπλά πετρεῖς, ἐκάμαμε ψευτοκυνηγία μὲ κλωνάρια ὡς ὅπλα, ἐλαττώσα-μεν ἓνα φεῖδι, καὶ ὅλο τὸ πρῶν διασκεδάσαμε λαμπρά. Σημειώτεον ὅτι τὸ παιγνίδι ἐπέτυχε, διότι ὅλοι εἶχαν διαβάσῃ τὰς Διετεῖς Διακο-πὰς καὶ οἱ περισσότεροι ἦσαν συνδουλοῦνται. Νὰ, τὰ μυθιστορήματά μου. Παίζον-ται καὶ εἰς σχολικὰς ἐκδρομὰς... Φαντασθετε ἂν ἦτο ἡ... Μαύρη Χελὼ!»

Τὸ Δοξασμένον Μανιχέρον μοῦ γράφει: «Τὸ Σάββατον εἶχα τὸ φύλλον σου εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὸ ἐδίδαξα ἐπὶ τὸ μάθημα.—Τὶ διαβάσεις ἐκεῖ καὶ δὲν προσέξεις ἐπὶ τοῦ φωνάζει ὁ δι-δάκτορας θυρωμένος. Ἀλλ' ὅταν ἤλθε κοντά μου καὶ εἶδε Διάπλasis, ὅχι μόνον δὲν μ' ἐ-μάλυνε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ συνεδού-λευσε νὰ σὲ παίρουν. Κατόπιν ἐπῆρε τὸ φύλ-λον καὶ ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὴν Ἀθηναί-κην ἑπιστολὴν τοῦ κ. Φαίδωνος. Εὐχαρι-στοῦ πολὺ τὸν διδάσκαλόν σου διὰ τὴν τιμὴν

ποῦ μοῦ ἔκαμε. Ὁφείλω ὅμως νὰ σοῦ εἶπω, ὅτι τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος δὲν πρέπει νὰ δια-βάξῃς τίποτε ἀπολύτως, ἀλλὰ νὰ προσέξῃς εἰς τὸ μάθημα. Τὸ φύλλον μου εἴμπορεῖς νὰ τὸ διαβάσῃς καὶ ἄλλην ὥραν. Τὸ μάθημα ὅμως πότε θὰ τὸ ξανακούσῃς;

Μία σύμπτωσις αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα: Συ-νεπωρεῖσθαι κάμποσα γράμματα μὲ ζητή-ματα πολὺ ἐνδιαφέροντα, τὰ ὅποια ἀπαιτοῦ-σαν ἐκτενὴ κάπως ἀναπτύξιν. Ἀπῆντησα, ὡς βλέπετε, ἐκτενῶς εἰς μερικά, ἀλλὰ τὰ ἄλλα—καὶ εἶνε πολλὰ ἀκόμη,—εἶμαι ὑποχρεωμένη, μὲ λύπην μου, νὰ ταφίσω, διότι δὲν ἔχω χω-ρὸν, λοιπόν, ὥρασις ἐπιστολάς μου ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα καὶ οἱ ἐξῆς: «Ἦρος τοῦ 1913, Ἐξέλιποντο, Ρεζεντὰ, Ρεῖμα τοῦ Βοσπόρου, Νηρηῖς τοῦ Πηνειοῦ, Τὸ Σρυστό μας Κανδῆλι, Ἀσὴρ τῆς Ἐλευθε-ρίας, Βαλκανικὴ Συμμαχία, Ἑλληνικὴ Αἰ-γλη, Αἰλικά, Φάων, Νιόβη καὶ Αἰδωνομαῖος.

Καὶ μία ἀπρόσπτος ἐρώτησις ἐκ μέρους τοῦ Σρυστοῦ μας Κανδῆλιος: «Τί κάμνουν οἱ δώ-δεκα Ἀπόστολοι εἰς τὸν οὐρανόν;» Ὅποιοι τὸ ξέρει, ἂς ἀπαντήσῃ!

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἐγκρίνονται: «Ἢ δρυαμὴ μου» καὶ «Φωτιά» τοῦ Ρεζεντὰ τοῦ Βοσπόρου.— «Ναὶ καὶ ὄχι» τοῦ Ἦρους τοῦ 1913.— Δύο μεταφράσεις τῆς Ἐξέλιποντο.— «Τὸ Ὀνειρό» τῆς Ρεζεντὰς.— «Ὁ Σὺλλογος» τοῦ Παθαίμενα Ὀνειρα.— Διάφορα τοῦ Σε-λιγμένου Κλαυδίου.— «Μοῦ ἀπῆντησεν ὁ τοῖχος» τοῦ Φάωνος.— «Τὸ Ἀλλά» τῆς Ἑλληνικῆς Αἰγλῆς.— «Τὸ πρῶτον μου ἔργον» τῆς Νιόβης.— «Κορίτσια καὶ Ἀγόρια» τοῦ Κόματος.— «Ἀπὸ τοὺς περιπάτους» τοῦ Μέλλωνος Ἐφευρέτου.— «Στὴ λακκάδα τοῦ Ζαππεῖου» τῆς Μπαρονοκακισμένης Γαλα-νολένης.— «Χουστὰ λόγια» τῆς Ἀφροσύνης Ὁλοσάνης.— «Ἢ φιλοσοφία τοῦ Τοτοῦ» τῆς Βαλκανικῆς Συμμαχίας.— Μικρὰ διὰ-φορα, Ἀνέκδοτα, Π. Πνεύματα, Παίγνια, κτλ. διασπούν.

